

DE BELASTINGSPENNINGEN VAN BELGISCH KONGO

J. De Ley

INLEIDING

Door het decreet van 2 mei 1910 werd in Belgisch Kongo een personenbelasting voor de inlanders ingevoerd. De zogenaamde hoofdbelasting (impôt principal) gold voor alle valide en volwassen mannelijke inboorlingen die geen andere personenbelasting betaalden, en werd door de Gouverneur-Generaal van de kolonie voor ieder district afzonderlijk bepaald ¹⁾.

Voor de polygame belastingsplichtigen was er daarnaast een aanvullende belasting voorzien van 2 frank per gezonde vrouw (met uitzondering van de eerste).

Het decreet voorzag in de invoering van een kwitantie (acquit) die als betalingsbewijs voor deze personenbelasting zou gelden en waarvan de vorm door de minister van Koloniën te bepalen was. Er werd gekozen voor metalen plaatjes waarvan de vorm en de beeldenaar ieder jaar veranderde. Dit om het de ongeletterde inboorlingen mogelijk te maken om gemakkelijker het uitgiftejaar van de kwitantiepenning te herkennen. Elk jaar werden zowel plaatjes voor de hoofdbelasting als voor de aanvullende belasting uitgegeven. Hun vorm verschilde onderling, en deze voor de aanvullende belasting waren iets kleiner. Meestal waren beide soorten echter wel voorzien van een gelijkaardige afbeelding. Van 1915 tot 1918 werd om financiële redenen een derde soort plaatjes ingevoerd, als bewijs van inning van een voorschot op de belasting (acompte d'impôt).

De kwitanties waren voorzien van een gaatje, zodat ze aan een touwtje om de hals konden gedragen worden. Later werden de hoofdbelastingsplaatjes bovendien voorzien van twee gleuven, wat toeliet om ze om de pols te dragen.

Op de keerzijde werd steeds het jaartal aangebracht. Omdat de hoofdbelasting van district tot district verschilde, diende men na enkele jaren op de keerzijde ook een letter te plaatsen die het district aangaf waar de kwitantie werd uitgegeven ²⁾, samen met een volgnummer, dit om fraude tegen te gaan.

De plaatjes werden door de Brusselse medailleursfirma Jules Fonson uit aluminium vervaardigd. Enkel tijdens de Eerste Wereldoorlog, toen de kolonie door de Duitse bezetting van het grootste gedeelte van het moederland was afgesneden, was dit niet het geval. In 1915 werd het tekort aan normale kwitanties opgevangen met schulp van lokaal vervaardigde

plaatjes uit koper en papieren bons; de kwitanties voor de jaren 1916 tot 1920 werden in Engeland vervaardigd uit blik, omdat aluminium voor de oorlogsindustrie werd gereserveerd.

Ofschoon deze belastingspenningen in zeer grote aantallen werden uitgereikt, komen ze heden ten dage in verzamelaarsmiddelen vrij weinig voor. Omdat ze specifiek voor de inheemse bevolking bestemd waren, is er zeker maar een gering percentage van bewaard gebleven.

Na de Eerste Wereldoorlog wees de Volkerenbond de vroegere Duitse bezittingen Ruanda en Urundi als mandaatgebieden aan België toe. Vanaf 1921 werden er geïkkaarde kwitanties ingevoerd, die echter buiten het bestek van deze studie vallen.

OVERZICHT

In het hierna volgend overzicht wordt verwezen naar de volgende publicaties.

- RBN : A. MAHIEU, *Numismatique du Congo*, in *Revue belge de numismatique et de sigillographie*, 1923, p. 173-202 & p. VII-XII; 1925, p. 163-197 & pl. X-XIII; 1926, p. 159-169 & pl. IV-VI; 1927, p. 65-78 & pl. III; 1928, p. 37-45 & pl. III.
- EGMP : P. PITTOORS, *Koloniale numismatiek van Kongo : ook de belastingspenningen behoren nu tot het verleden*, in *Alliance Numismatique Européenne / Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde - publication périodique*, 1960, p. 110-113.

1. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1910

Vz. Gearceerde vijfpuntige ster, geplaatst op één punt; onderaan, gescheiden door de punt, C - B; rondom, een effen boord.

Kz. : 1910 in grote cijfers; rondom, een effen boord.

Vierkant met afgeronde hoeken (30 x 30 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl. VII, 1.

2. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1910

Vz : Gearceerde vijfpuntige ster, geplaatst op twee punten, erboven, gescheiden door een punt van de ster, C - B; rondom, een effen boord.

Kz : 1910 in grote cijfers; rondom, een effen boord.

Onregelmatige vijfhoek (20 x 25 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VII, 2.

3. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1911

Vz : Gearceerde vijfpuntige ster, geplaatst op één punt, rondom, een effen boord.

Kz : 1911 in grote cijfers; rondom, een effen boord.

Regelmatige achthoek (34 x 34 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VII, 3

EGMP 1960, 1.

4. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1911

Vz : Gearceerde vijfpuntige ster, geplaatst op twee punten; rondom, een effen boord.

Kz: 1911 in grote cijfers; rondom, een effen boord.

Driehoek met afgeronde hoeken (29 x 26 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VII, 4.

5. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1912

Vz: Gearceerde vijfpuntige ster, geplaatst op een palmboom met zes bladeren; rondom, een effen boord.

Kz: 1912 in grote cijfers; rondom, een effen boord.

Rechthoek met ronde bovenzijde (30 x 25 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VII, 5.

6. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1912

Vz: Gearceerde vijfpuntige ster, geplaatst op een palmboom met twee bladeren; rondom, een effen boord.

Kz: 1912 in grote cijfers; rondom, een effen boord.

Rechthoek met ronde bovenzijde (18 x 28 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VII, 6.

7. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1913

Vz: Gearceerde vijfpuntige ster, geplaatst op een palmboom met zes bladeren; rondom, een effen boord.

Kz: 1913 in grote cijfers; rondom, een effen boord.

Onregelmatige vijfhoek met afgeronde top (27 x 31 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VII, 7.

8. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1913

Vz: Gearceerde vijfpuntige ster, geplaatst op een palmboom met vier bladeren; rondom, een effen boord.

Kz: 1913 in grote cijfers; rondom, een effen boord.

Onregelmatige vijfhoek met afgeronde top (30 x 20 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VII, 8.

9. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1914

Vz: Palmboom met zes takken; onderaan, links en rechts van de boom, een gespikkelde vijfpuntige ster; rondom, een effen boord.

Kz: 1914 in grote cijfers; rondom, een effen boord.

Onregelmatige achthoek (31 x 25 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VII, 9.

10. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1914

Vz : Palmboom met vier takken; onderaan, links en rechts van de boom, een gespikkelde vijfpuntige ster; rondom, een effen boord.

Kz : 1914 in grote cijfers; rondom, een effen boord.

Ruit (31 x 26 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VII, 10.

11. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1915

Vz : Gearceerde vijfpuntige ster, geplaatst op een palmboom met twee takken; aan iedere tak hangt een tros vruchten; rondom, een effen boord.

Kz : 1915 in grote cijfers; rondom, een effen boord.

Naar onder toelopend trapezium met drielobbige bovenzijde (30 x 30 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VIII, 11.

12. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1915

Vz : Als van nr 11.

Kz : 1915 in grote cijfers; erboven, links en rechts van het gat, de districtsletter *gr*; eronder is achteraf een volgnummer tussen twee horizontale streepjes ingeslagen; rondom, een effen boord.

Onregelmatige achthoek (27 x 23 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VIII, 13.

13. Kwitantie voor een voorschot op de belasting, 1915

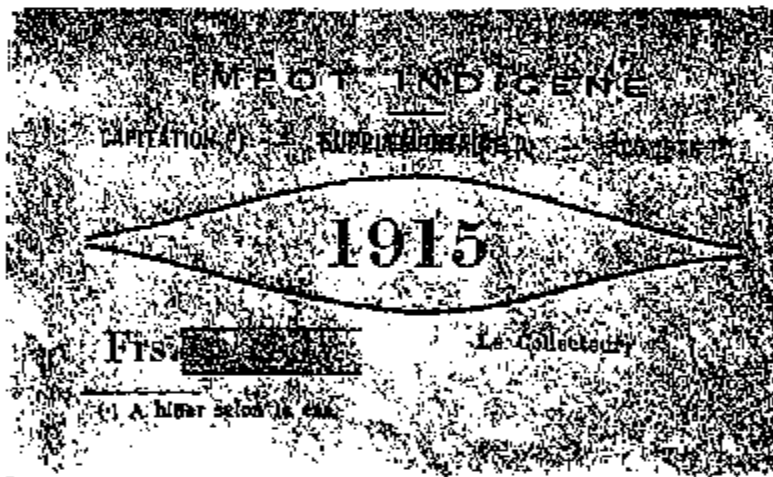
Vz : I.C / ACOMPTE; rondom, een effen boord *4/*

Kz : 1915 in grote cijfers; rondom, een effen boord.

Spaans schild met afgeschuinde bovenhoeken (17 x 25 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VIII, 12.

14. Kwitantie voor de hoofdbelasting, de aanvullende belasting of een voorschot, 1915

Om het tekort aan metalen kwitanties op te vangen maakte men ook gebruik van te Boma op bruin papier gedrukte ontvangstbewijzen. Deze droegen de volgende vermeldingen : bovenaan, " IMPOT INDIGÈNE /—/ CAPITATION (1) - SUPPLÉMENTAIRE (1) - ACOMPTE (1) "; in het centrum, 1915 tussen twee gebogen lijnen; eronder, "Frs. ≡≡≡ " (links) en "Le Collecteur," (rechts); helemaal onderaan, onder een kort horizontaal lijntje, "(1) A bitter selon le cas."

Rechthoek (110 x 65 mm)

Bruin papier

RBN 1923, p. 176, 15 bis.

15. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1915

Vz : Effen; in het centrum is een naar links zittende leeuw met omgewende kop ingeslagen; hij houdt een schild met een vijfpuntige ster rechtop met de rechter voorpoot *sr*.

Kz : 1915 boven de letter A van het district en een volgnummer, dit alles ingeponst op een effen veld.

Rond (35 mm Ø)

Koper - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VIII, 14

Dit type werd in Katanga vervaardigd uit aldaar gewonnen niet-geraffineerd koper, om het tekort aan kwitanties op te vangen

16. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1915

Vz : Het jaartal 1915 boven de letter D ; erboven een naar links zittende leeuw met omgewende kop; hij houdt een schild met een vijfpuntige ster rechtop met de rechter voorpoot *sr*; eronder, de letter A en een volgnummer, dit alles ingeponst op een effen veld.

Kz : Effen.

Rechthoekig met afgeschuinde hoeken (32 x 48 mm)

Messing - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VIII, 15.

Dit type werd in Beneden-Kongo vervaardigd uit messingplaten, afkomstig uit de lokale werkhuizen, om het tekort aan kwitanties op te vangen.

17. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1916

Vz: Effen veld; rondom, IMPOT PRINCIPAL (bovenaan) / (districtsletter) .
 . 1916 - (onderaan) g; in het centrum is een volgnummer ingeslagen.

Kz: Incuus spiegelbeeld van de voorzijde.

Rond (29 mm Ø)

Blik - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VIII, 16.

18. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1916

Vz: Bovenaan, IMPÔT boven de districtsletter g; onderaan, SUPPLEMENTAIRE / 1916 ; in het midden is een volgnummer horizontaal ingeslagen.

Kz: Incuus spiegelbeeld van de voorzijde.

Ruit met afgeronde hoeken (39 x 39 mm)

Blik - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl VIII, 17.

19. Kwitantie voor voorschot op de belasting, 1916

Vz: Bovenaan, MOITIE ; onderaan, 1916 / DE L'IMPÔT ; op halve hoogte is achteraf een zeer groot volgnummer ingeslagen.

Kz : Inuus spiegelbeeld van de voorzijde.
 Rechthoek (42 x 22 mm)
 Blik - rond gat in de rechter bovenhoek.

20. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1917

Vz : 1917 ; eronder, links , de districtsletter g ; rechts van de districtsletter is een volgnummer horizontaal ingeslagen; rondom, een effen boord.

Kz : Inuus spiegelbeeld van de voorzijde.

Rechthoek met bolle zijanten (48 x 28 mm)

Blik - rond gat bovenaan in het midden z/

RBN 1923, pl VIII, 18.

21. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1917

Vz : 1917 ; eronder, links , de districtsletter g ; rechts van de districtsletter is een volgnummer horizontaal ingeslagen; rondom, een effen boord.

Kz : Inuus spiegelbeeld van de voorzijde.

Halve cirkel met platte basis (38 x 20 mm)

Blik - rond gat bovenaan z/

RBN 1923, pl VIII, 20.

22. Kwitantie voor voorschot op de belasting, 1917

Vz: 1917, eronder is een volgnummer horizontaal ingeslagen; rondom, een effen boord.

Kz: Incaus spiegelbeeld van de voorzijde.

Rechthoek met bolle bovenzijde (27 x 27 mm)

Blik - rond gat bovenaan Z/

RBN 1923, pl VIII, 19.

23. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1918

Vz: Bovenaan, 1918; onderaan, de districtsletter g; in het midden is een volgnummer horizontaal ingeslagen; rondom, een effen boord.

Kz: Incaus spiegelbeeld van de voorzijde.

Onregelmatige zeshoek (27 x 37 mm)

Blik - rond gat bovenaan Z/

RBN 1923, pl VIII, 21.

24. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1918

Vz: 1918; eronder, links, de districtsletter g; rechts van de districtsletter is een volgnummer horizontaal ingeslagen; rondom, een effen boord.

Kz: Incaus spiegelbeeld van de voorzijde.

Trapezium (36 x 20 mm)

Blik - rond gat bovenaan Z/

RBN 1923, pl VIII, 23.

25. Kwitantie voor een voorschot op de belasting, 1918

Vz : 1918; rondom, een effen boord.

Kz : Incaus spiegelbeeld van de voorzijde.

Driehoek (37 x 22 mm)

Blik - rond gat bovenaan z/

RBN 1923, pl VIII, 22.

26. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1919

Vz : Een kruis, gevormd door vier inspringende rechte hoeken; links, op halve hoogte, de districtsletter g; onderaan, 1919; rechts van de districtsletter is achteraf een volgnummer horizontaal ingeslagen; rondom, een effen boord.

Kz : Incaus spiegelbeeld van de voorzijde.

Rond (38 mm Ø)

Blik - rond gat bovenaan z/

RBN 1923, pl IX, 24.

27. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1919

Vz : 1919; eronder, links, de districtsletter g; rechts van de districtsletter is achteraf een volgnummer horizontaal ingeslagen; rondom, een effen boord.

Kz : Incuus spiegelbeeld van de voorzijde.

Driehoek met ronde uitstulpingen op de hoeken (40 x 24 mm)

Blik - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl IX, 25.

28. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1920

Vz : Een kruis met een groot rond centrum, weergegeven met de omtreklijnen; links, op halve hoogte, de districtsletter *g*; onderaan, 1920; rechts van de districtsletter is achteraf een volgnummer ingeslagen.

Kz : Incuus spiegelbeeld van de voorzijde.

Rond (37 mm Ø)

Blik - rond gat bovenaan *z*

RBN 1923, pl IX, 26.

29. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1920

Vz : Links, op halve hoogte, de districtsletter *g*; onderaan, 1920; rechts van de districtsletter is achteraf een volgnummer ingeslagen; het geheel bevindt zich binnen een omlijsting, opgebouwd uit drie halve cirkels en een rechthoekige uitsprong; rondom, een effen boord.

Kz : Incuus spiegelbeeld van de voorzijde.

Rond (39 mm Ø)

Blik - rond gat bovenaan *z*

RBN 1923, pl VIII, 27.

30. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1921

Vz : Een gearceerde vijfpuntige ster, geplaatst op vier gekruiste paantaken; rondom, een effen boord.

Kz : 1921 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf in het midden de districtsletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Regelmatige vijfhoek (29 x 28 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl IX, 28

EGMP 1960, 2.

31. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1921

Vz : Als van nr 30.

Kz : 1921 in grote gearceerde cijfers; eronder is achteraf een volgnummer ingeslagen; rondom, een effen boord.

Onregelmatige vijfhoek (24 x 22 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl IX, 29.

32. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1922

Vz : Een naar rechts gewende luipaard zit gereed voor de sprong op een rots, rondom, een effen boord.

Kz : 1922 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf in het midden de districtsletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Rechthoek met ronde bovenzijde en iets afgeschuinde onderhoeken (28 x 28 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl IX, 31

EGMP 1960, 4.

33. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1922

Vz : Als van nr 32.

Kz : 1922 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf links van het gat de districtsletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Rechthoek met afgeschuinde bovenhoeken (23 x 20 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl IX, 30

EGMP 1960, 3.

34. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1923

Vz : Een antilope staat naar rechts, rondom, een effen boord.

Kz : 1923 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf in het midden de districtsletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Rechthoek met ronde bovenzijde en iets afgeschuinde onderhoeken (26 x 27 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl IX, 32

EGMP 1960, 5.

35. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1923

Vz : Als van nr 34.

Kz : 1923 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf rechts van het gat de districtsletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Rechthoek met afgeschuinde bovenhoeken en gebogen bovenzijde (23 x 21 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl IX, 33.

36. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1924

Vz : Een buffel stapt naar rechts; rondom, een effen boord.

Kz : 1924 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf in het midden de districtsletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Driehoek met afgeschuinde benedenhoeken en afgeronde top (27 x 32 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl IX, 34.

37. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1924

Vz : Als van nr 36.

Kz : 1924 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf links van het gat de districtsletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Onregelmatige vijfhoek met afgeronde top (30 x 21 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1923, pl IX, 35

EGMP 1960 6

38. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1925

Vz : Een olifant staat naar links; rondom, een effen boord.

Kz : Onderaan, 1925 in grote gearceerde cijfers; bovenaan is achteraf in het midden de districtsletter ingeslagen en op halve hoogte een volgnummer, rondom, een effen boord.

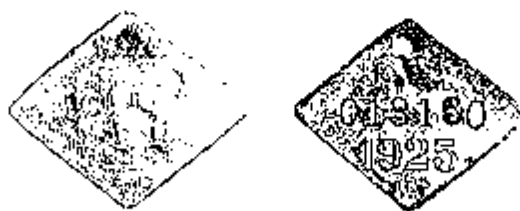
Onregelmatige achthoek (33 x 28 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts

RBN 1925, pl XIII, 1

EGMP 1960, 7.

Er bestaan ook exemplaren zonder de verticale gleuven (RBN, 1928, p II, 1).

39. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1925

Vz : Als van nr 38.

Kz : Als van nr 38.

Ruit (31 x 26 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1927, pl III, 1 & 2

EGMP 1960, 9

40. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1926

Vz: Een aap zit op een tak naar rechts; rondom, een effen boord.

Kz: 1926 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf rechts van het gat de districtsletter ingeslagen en eronder een volgnummer, rondom, een effen boord.

Rechthoek met afgesneden hoeken (32 x 24 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts

RBN 1925, pl XIII, 2 & 3

EGMP 1960, 11.

Er bestaan ook exemplaren zonder de verticale gleuven (RBN 1925, pl XIII, 4 & 5).

41. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1926

Vz: Als van nr 40.

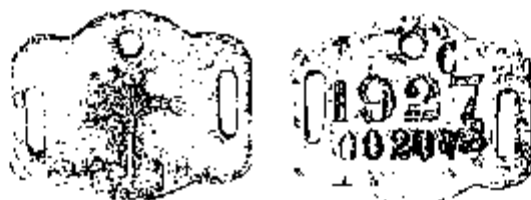
Kz: 1926 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf links van het gat de districtsletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Rechthoek met drielobbige bovenzijde (25 x 23 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1925, pl XIII, 4 & 5

EGMP 1960, 10.

42. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1927

Vz : Palmboom, met op de achtergrond lage struiken; rondom, een effen boord.

Kz : 1927 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf rechts van het gat de districtsletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Rechthoek met drielobbige boven- en onderzijde (32 x 25 mm)
Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts
RBN 1925, pl X,II, 8 & 9.

43. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1927

Vz : Als van nr 42.

Kz : 1927 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf in het midden de districtsletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Onregelmatige vijfhoek (22 x 24 mm)
Aluminium - rond gat bovenaan
RBN 1927, pl III, 3
EGMP 1960, 12.

44. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1928

Vz : Een leeuw ligt naar rechts; enkel zijn geheven hoofd en zijn gestrekte voorpoten zijn te zien; rondom, een effen boord.

Kz : 1928 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf links van het gat de districtsletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Regelmatige achthoek (26 x 26 mm)
Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts
RBN 1926, pl VI, 1 & 2
EGMP 1960, 14.

45. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1928

Vz : Als van nr 44.

Kz : 1928 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf in het midden de districtletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Driehoek met afgeronde hoeken (26 x 23 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

RBN 1926, pl VI, 3 & 4

EGMP 1960, 15.

46. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1929

Vz : Een auto staat naar rechts; rechts, op de achtergrond, een palmboom; rondom, een effen boord.

Kz : 1929 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf rechts van het gat de districtletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Rechthoek met afgeschuinde hoeken (32 x 25 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts

RBN 1926, pl III, 3

EGMP 1960, 16.

47. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1929

Vz : Als van nr 46.

Kz : Als van nr 46.

Rechthoek met afgeschuinde hoeken (25 x 20 mm)
 Aluminium - rond gat bovenaan
 RBN 1928, pl III, 4
 EGMP 1960, 17.

48. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1930

Vz : Een schuin geplaatste machete ; op de achtergrond, drie palmbomen in een kaal landschap ; rondom, een effen boord.

Kz : 1930 in grote gearceerde cijfers ; erboven is achteraf rechts van het gat de districtsletter ingeslagen en eronder een volgnummer ; rondom een effen boord.

Vierkant met afgeronde hoeken (27 x 27 mm)
 Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts
 EGMP 1960, 18 (vermeldt 1931 als jaartal op de keerzijde).

49. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1930

Vz : Als van nr 48.

Kz : Als van nr 48.

Vierkant met afgeronde hoeken (20 x 20 mm)
 Aluminium - rond gat bovenaan
 EGMP 1960, 19 (vermeldt 1931 als jaartal op de keerzijde).

50. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1931

Vz : Een tweedekker vliegt naar rechts boven vijf palmbomen; op zijn romp, O-BAHG; op de onderste vleugel, OB; rondom, een effen boord.

Kz : 1931 in grote gearceerde cijfers; erboven is achteraf rechts van het gat de districtletter ingeslagen en eronder een volgnummer; rondom, een effen boord.

Onregelmatige zeshoek (28 x 27 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts
EGMP 1960, 20.

51. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1931

Vz : Als van nr 50, maar met slechts twee palmbomen.

Kz : Als van nr 50.

Rechthoek, boven afgerond (23 x 20 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan.

52. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1932

Vz : Een fiets staat rechtop naar rechts; op de achtergrond, vier palmbomen; beide buitenste zijn dichtbij, de andere zijn ver weg; rondom, een effen boord.

Kz : Bovenaan, 1932 in grote gearceerde cijfers; onderaan is achteraf in het midden de districtletter ingeslagen, en boven deze letter een volgnummer; rondom, een effen boord.

Zeshoekig (31 x 28 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts
EGMP 1960, 22.

53. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1932

Vz : Een fiets staat rechtop naar rechts; op de achtergrond, drie palmbomen; de middenste is dichtbij, de andere zijn ver weg; rondom, een effen boord.

Kz : 1932 in grote gearceerde cijfers van onder naar boven langsheen de rechter boord; langsheen de linker boord is achteraf van boven naar onder een volgnummer ingeslagen en onderaan in het midden de districtsletter (liggend).

Driehoek met afgeronde hoeken (25 x 19 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

EGMP 1960, 21.

54. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1933

Vz : Een krokodil, schuin van achteren gezien, stapt naar rechts; op de achtergrond, in de verte, twee palmbomen; rondom, een effen boord.

Kz : Bovenaan, 1933 in grote gearceerde cijfers; eronder, de letter P, gevolgd door twee letters die het district aangeven, alle van elkaar gescheiden door een punt *·*; onderaan is achteraf een volgnummer ingeslagen; rondom, een effen boord.

Naar onder toelopend trapezium met drielobbige bovenzijde (30 x 30 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts

EGMP 1960, 24.

55. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1933

Vz : Als van nr 54.

Kz : Bovenaan, 1933 in grote gearceerde cijfers; eronder, de letter P, gevolgd door een punt, een letter die het district aangeeft en een punt g; onderaan is achteraf een volgnummer ingeslagen; rondom, een elfen boord.

Onregelmatige vijfhoek (23 x 22 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

EGMP 1960, 25.

56. Kwitantie voor de hoofbelasting, 1934

Vz : Een raderboot, met drie dekken, twee rokende schouwen en een achteraan geplaatst rad, vaart naar rechts; links, op de oever, enkele palmbomen; rondom, een effen boord.

Kz : 1934 / P. O. in grote gearceerde cijfers en letters; eronder, links, de districtsletter (eveneens groot en gearceerd) g; rechts van de districtsletter is achteraf een volgnummer ingeslagen; rondom, een effen boord.

Onregelmatige vijfhoek (32 x 27 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts.

EGMP 1960, 26.

57. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1934

Vz : Als van nr 56.

Kz : Bovenaan, 1934 in grote gearceerde cijfers; onderaan, de letter P, gevolgd door een of twee letters die het district aangeven g, alle van elkaar gescheiden door een punt g; op halve hoogte is achteraf een volgnummer ingeslagen; rondom, een effen boord

Ruitvormig - boven afgerond (31 x 26 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

EGMP 1960, 27

58. Kwitantie voor de hoofbelasting, 1935

Vz : Een rijpaard staat met opengespeerde muil in driekwart zij aanzicht naar links; op de achtergrond hoog gras en rechts een palmbaom; rondom, een effen boord.

Kz : 1935 in grote gearceerde cijfers; erboven, in het midden, de districtletter (eveneens groot en gearceerd) g/; onderaan is achteraf een volgnummer ingeslagen; rondom, een effen boord.

Rechthoek met afgeronde hoeken (28 x 20 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts.

59. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1935

Vz : Een rijpaard staat naar rechts; op de achtergrond, twee palmbomen; rondom, een effen boord.

Kz : A/a van nr 58.

Driehoek met afgeronde hoeken (26 x 22 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

EGMP 1960, 28.

60. Kwitantie voor de hoofbelasting, 1936

Vz : Drie naakte inboorlingen staan rechtop in een prauw; ze duwen het vaartuig met lange staken naar rechts; achteraan in de prauw bevindt zich een pakket; rechts boven bevindt zich een andere prauw die naar hen toe vaart; rondom, een effen boord.

Kz : De districtsletter, gevolgd door 1936, in grote gearceerde cijfers en letters g; eronder is achteraf een volgnummer ingeslagen.

Ovaal (31 x 21 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts

61 Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1936

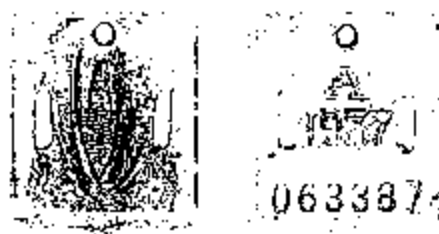
Vz : Als van nr 60

Kz : Als van nr 60.

Rechthoek met afgeronde hoeken (24 x 19 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

EGMP 1960, 30

62 Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1937

Vz : Een vertikaal geplaatste maïskolf; rondom, een effen boord.

Kz : 1937 in grote gearceerde cijfers; erboven, in het midden, de districtsletter (eveneens groot en gearceerd) g; onderaan is achteraf een volgnummer ingeslagen; rondom, een effen boord

Accoladeschild (25 x 30 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts

EGMP 1960, 31.

63. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1937

Vz : Als van nr 62

K2: Als van nr 62.

Cirkelsegment met afgeronde hoeken (24 x 19 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

EGMP 1960, 32.

64. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1938

Vz: Een kruitwagen staat naar links; op de achtergrond twee palmbomen voor een bergketen.

Kz: 1938 in grote gearceerde cijfers, erboven, in het midden, de districtsletter (eveneens groot en gearceerd) g; onderaan is achteraf een volgnummer ingeslagen; rondom, een effen boord.

Rechthoek met bolle boven- en onderzijde (32 x 25 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts

EGMP 1960, 35.

65. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1938

Vz: Als van nr 64.

Kz: Als van nr 64.

Rechthoek met boven driehoek (24 x 24 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

EGMP 1960, 34.

66. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1939

Vz : Een schuin geplaatste en met geometrische figuren versierde olifantstand; rondom, een effen boord.

Kz : 1939 in grote gearceerde cijfers; erboven, in het midden, de districtsletter (eveneens groot en gearceerd) g; onderaan is achteraf een volgnummer ingeslagen; rondom, een effen boord.

Vierkant met afgeronde hoeken (26 x 26 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts
EGMP 1960, 37.

67. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1939

Vz : Een horizontaal geplaatste en met geometrische figuren versierde olifantstand; rondom, een effen boord.

Kz : Bovenaan, in het midden, de gearceerde districtsletter g; onderaan, 1939 in grote gearceerde cijfers; op halve hoogte is achteraf een volgnummer ingeslagen; rondom, een effen boord.

Vierkant met afgeronde hoeken (20 x 20 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan
EGMP 1960, 36.

68. Kwitantie voor de hoofdbelasting, 1940

Vz : Een bananenboom met een grote tros vruchten; rondom, een effen boord.

Kz : De districtsletter, gevolgd door 1940 in grote gearceerde cijfers en letters g; eronder is achteraf een volgnummer ingeslagen; dit alles is verticaal en van onder naar boven geplaatst; rondom, een effen boord.

Rechthoek met afgeronde hoeken (20 x 30 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan en verticale gleuf links en rechts
EGMP 1960, 39.

69. Kwitantie voor de aanvullende belasting, 1940

Vz: Als van nr 65.

Kz: In de linkerbovenhoek, een grote gearceerde districtsletter *gr*; in de rechter benedenhoek, 1940 in grote gearceerde cijfers; tussen beide is achteraf een volgnummer ingeslagen; alles is schuin geplaatst (45° naar links geroteerd); rondom, een effen boord.

Rechthoek met afgeronde hoeken (18 x 22 mm)

Aluminium - rond gat bovenaan

EGMP 1960, 38.

NOTEN

- 1/ De grootte van de hoofdbelasting werd bepaald in functie van de welvarendheid van het district in kwestie; de wettelijk vastgelegde boven- en ondergrens bedroeg respectievelijk 5 en 12 frank.
- 2/ Belgisch Kongo was ingedeeld in 26 districten, verdeeld over zes provincies. Ieder district kreeg een letter toegewezen; ondanks onderzoek in het Museum voor Midden-Afrika te Tervuren was het mij niet mogelijk om te achterhalen welke letter voor welk district stond.
- 3/ Voor de jaren 1920 en 1921 werden door A. Mahieu cijfers gepubliceerd betreffende het aantal belastingplichtigen :
in 1920 :	2 094.392 (hoofdbelasting)
	611.323 (aanvullende belasting)
in 1921 :	2.146.484 (hoofdbelasting)
	607.577 (aanvullende belasting)
- 4/ De letters L.C hebben geen betrekking op een district; ze zijn waarschijnlijk de afkorting van *Impôt de Capitation*.
- 5/ De afbeelding is gecopieerd van het keerzijdetype van de Belgische pasmunten van 2 en 1 centiem.
- 6/ De districtsletter(s) werd(er) niet achteraf ingeslagen, maar is (zijn) in de matrix zelf aangebracht. Dit betekent dat voor ieder district een andere stempel werd gebruikt of dat het mogelijk was om in de stempel wijzigingen aan te brengen.
- 7/ Het gat is eveneens omgeven door een effen boord, die bovenaan opgaat in de boord van het plaatje.
- 8/ De derde letter is soms kleiner en hoger geplaatst dan de twee andere; alle zijn gearceerd.